

Otázka: Chov vodní drůbeže (kachna, husa)

Předmět: Chov zvířat a veterinářství

Přidal(a): Baruu

CHOV HUS

V ČR dlouhá tradice, dříve hlavní zdroj drůbeže

Pastevní zvíře, není vázána na vodní plochu

Původ

Husa velká- stále žije, pozdní zvíře

-snáší až ve 3 roce, střední a severní Amerika

V Asii- husa labutí

V USA- Berneška velká

Biologické zvláštnosti

Pastevní, monogamní

Může mít podbradní lalok

Starostlivá matka

Podříšek může být jednoduchý, dvojitý a nebo není vůbec

Líhnutí a odchov housat

30 dnů (Česká husa 28 dní)

přirozené

separace

voda a krmivo tak aby se husa musela zvednout

pod husou 13-19 vajec

umělé

v líhni, 130-210, myjí se a desinfikují před nasazením do líhně

předlíheň- 26-27 dnů, obrací se   dolíheň- neobrací se

prosvěcování

před nasazením do líhně

7 a 14 den

Před nandáním do líhně

House 90-95g

Sexace-japonská kloakální metoda

Odchov housat

Pohlavní dospělost nastává 30-31 týden

Druhy- přirozené a umělé

Umělý odchov

Na podestýlce, může se kombinovat s pastvou

Podmínky prostředí- teplota- 28-30C->20C

-světlo- 21 hod-> 14 hod

-výběh

-hustota osazení- 8-10 ks/m² -> 2 ks/m²

Období

Teplý odchov- do 3 týdnů, topí se jim, 100-130 ks

Studený odchov- do 10-12 týdne, intenzivní růst

Do pohlavní dospělosti- na pastvě, na noc do haly, na konci výběr do chovného hejna

Ošetřování

Hlídá se zdravotní stav, zoohygiena, pravidelná péče o peří

Rodičovské hejno

Produkce násadových vajec

Snáška trvá 24 týdnů-> 50 vajec

Snáška jednocyklová- od ledna do května, 80% líhnivosti

Snáška dvoucyklová- nevyužívá se

Podmínky prostředí- teplo- 8-12C

-světlo- 16-17 hod/den

- hustota osazení 2 ks/m²

technologie chovu- na podestýlce

-přirozená plemenitba

-1houser na 6 hus

-na 1 hnízdo 6 hus

Výživa a krmení rodičovského hejna- snáška- HU+ pastva 180-300g/den

-mimo snášky jen pastva- večer oves nebo směsky

-nesmí ztučnět, udržovat v chovné kondici

Výkrm

Vykrmují se hybridní kombinace 2821, 2894

Rychlí počáteční růst hmotnosti

Ukládá více tuku

Jatečná výtěžnost 70-73%

V halách na podestýlkách+ výběh

Podmínky prostředí- mechanická očista

-vymytí, desinfekce....

-teplota 28-30C->20C

-vlhkost, proudění vzduchu, podestýlka- stejné

požadavky na výběh a hustotu- stejné

typy výkrmu

brojlerový- trvá 56 dnů

-do první zralosti peří

-průměrná živá hmotnost 4.5 kg

- konverze 2.3 kg

-jatečná výtěžnost 70%

-intenzivní růst

-probíhá v halách

-úhyn do 2%

- teplé období (3 týdny) a studené období (zbytek)

Pečínkový (masný)- trvá 112 dnů (16 týdnů)

-do druhé zralosti peří

-vyšší podíl svaloviny s lepším protučněním

-5.5-6 kg živá hmotnost

-konverze 4-5 kg, jatečná výtěžnost- 3%

-kombinace s pastvou

-teplé a studené období

-provádí se 1 podškub (8 týdnů)

Játrový dokrm-genetická dispozice hus

-váha 10 kg -> játra 1 kg

-trvá 26-28 týdnů

-nejhodnější jsou pastevně odchovaná zvířata

-cpou se šiškami- ručně, strojkem

-u nás zakázaný, ve Francii

Výživa a krmení v období výkrmu- VH1- teplé období výkrmu

-VH2- studené období 8-9 týdnů

-VH3- kombinace s pastvou, 0.5 kg pastvy+ 200 g směsi

Vyskladnění hus

Vychytávají se ručně

Ošetřování

Stejně jako u odchovu a rodičovského hejna

Plemena hus

Lehká- houser 6 kg   husa 4-5 kg

Středně těžká- houser 7-9 kg   husa 6-7 kg

Těžká- houser 10 kg   husa 8kg

Lehká plemena hus

Husa česká bílá

Naše národní plemeno

Genová rezerva

Popis- malý těl. rámec

-kratší a široký trup

-zakulacená hlava

-kratší krk

-barva- zobák oranžový, nehet růžový, běháky růžové

Silnější konstituce

Nad ocasem překřížená křídla, nemá podbříšek

Nevyrovnaná snáška 15-40 vajec 130 g

Vynikají kvalitou peří-> vysoký podíl prachového peří

Otužilá, nenáročná, dobrá výtěžnost masa

Husa italská (románská)

Z Itálie

Popis- menší těl. rámec

-silnou konstituci

-delší trup

-delší, štíhlý krk

-nemá podbřišek

Snáška 70 ks vajec 140-160g

Ranné plemeno

Dobrá růstová schopnost

Peří- tvrdé, málo prachového

Potlačený pud sezení na vejcích a vodění mláďat

Používá se ve šlechtění- mateřská linie a brojlerové husy

Husa rýnská

Z Německa

Popis- trup hlubokého obdélníku

-silnější až hrubší konstituce

-žlutooranžový zobák se světlým nehtem, červenofialové běháky, bílá

-dvojitý podbřišek

-rychle roste

Vysoká jatečná výtěžnost

Snáška 50-70 vajec 155-175g

Potlačený pud sezení na vejcích a vodění mláďat

Šlechtění- rodičovská linie

Středně těžká plemena

Husa slovenská

Ze Slovenska

Popis- mohutný trup

-výrazný jednoduchý podbřišek

-dispozice k tvorbě velkých jater

Snáší 20-24 ks vajec 160g

-hrubší peří- vysoký podíl prachového

Dobře zužitkovává pastvu

Husa landeská

Z Francie

Popis- střední těl. rámec

-mohutný trup

-lichoběžníkový tvar těla

-hrubší konstituce

-barva- bílá nebo divoké zbarvení

-výrazný dvojitý podbřišek

-prsa- zmasilá, široká a zaoblená

Dobré růstové schopnosti

-tvoří velká játra

Snáška 35-45 vajec 150-170g

Těžká plemena

Husa emdenská

Z Německa

Popis- velký těl. rámec

-Výrazný dvojitý podbřišek

-dobrá kvalita peří- málo prachového

-dobrá výkrmová schopnost

-náročná na výživu

Snáška nevyrovnaná 20-60 vajec

Husa toulovská

Z Francie

Popis- kvadratický tvar těla

-divoké zbarvení

-dvojitý podbřišek

-podbradní lalok

Výborná kvalita masa

Tvoří velká játra

Snáška 25-30 vajec

Husí hybridi

U nás se šlechtí

Jsou bílá

Naše- 2821 a 2994

Zahraniční- ESKILDSEN

CHOV KACHEN

Vodní drůbež, chov pro maso

Dříve pro konzumní vejce, sádlo, peří

Kachna je vázaná na vodní plochy- páření, hledání potravy

Přizpůsobivá- můžeme chovat bez vody

Původ kachen

Kachna Pekinská

Z kachny divoké- žije

Domestikace- není přesně známá před naším letopočtem

Kachna divoké- žije v párech, 10-15 vajec

Kachna pižmová

Pochází z Pižmovky Velké- střední a jižní Amerika

Není způsobem života vázaná na vodu

Pastevní zvíře, velice dobrý letec

Výborný šplhal

Staví si hnízdo na stromech

Biologické zvláštnosti

KPe

Mohutná kostrční žláza- maštění peří

Vysoký podíl prachového peří

Tělo uzpůsobeno pohybu ve vodě

Krátké nohy- po souši pohyb obtížný, kolébavá chůze

Kačer má kačírek- stočená pírka v ocasu

KPi

Výrazný pohlavní dimorfismus

Bradavičnatý obličej- výraznější u kačera

Mohutný ocas

Kačer nemá kačírek

Dlouhá křídla dobrý letec

Kvokavost

Plemena kachen

Kachna pekingská - 4 skupiny- nosná plemena

-masná plemena

-kombinovaná plemena

-zdrobnělá a okrasná

Nosná plemena

Konzumní vejce- u nás ne

Indický Běžec

Z Indie

Lahvovitý tvar těla

Štíhlý, vzpřímený postoj

Hmotnost- kačer 2,30 kg kachna 1.80 kg

Barva- několik barevných variant

Čilé plemeno

U nás u malochovatelů

Snáší celý rok-> 150-230 ks vajec 70-80g

Kampbelka

Z Anglie

Vyšlechtěna z Indického běžce a Ruánské kachny

Jemná konstituce

Střední velikost

Temperamentní, nenáročná, otužilá

Barva- khaki zbarvení

Hmotnost- kačer 2.5 kg kachna 2 kg

Konzumní vejce- Holandsko, Německo

Masná plemena

Kachna Aleysurská

Z Anglie

Podílela se na vzniku kachny pekingské

Těžká kačer 4-4.5 kg kachna 3-3.5 kg

Vysoká jatečná výtěžnost

Kvalitní maso

Kachna Ruánská

Z Francie

Divoké zbarvení- velký rozdíl mezi kačerem a kachnou

Velký těl. rámec

Obdélníkový trup

Těžká kačer 4-4.5 kg kachna 3-3.5 kg

choulostivé plemeno, klidný temperament

pomalejší růst, velmi dobrá zmasilost, jemné maso

Kachna Pekingská

Z Číny- oblast kolem Pekingu

Dovezena do Anglie a Německa, USA-> zušlechťována

Má 2 typy- Anglický (Německý)- více podobný původní kachně

-žlutobílá

-držení těla je pod úhlem 45 stupňů

- velký těl. rámec
- dobře zmasilá
- Americký- dnešní kachna
- nejrozšířenější plemeno
- zušlechťováno Aleysburskou kachnou
- velký těl. rámec, obdélníkový trup
- držení těla pod úhlem 30 stupňů
- široká, hluboká a hodně klenutá prsa
- mírně zpuštěné břicho
- krátké, silné holeně
- nohy- oranžové, v zadní třetině těla
- zobák- žlutooranžový
- bílá barva
- hmotnost kačer 4-5 kg   kachna 3.5 kg
- snáší 35 týdnů v roce-> 150-200 ks vajec   85-110g
- rychlí růst, výborná reprodukce
- velmi adaptabilní
- raný, má sklon k tučnosti
- šlechtí se ve 3 velikostech- malý, střední, velký
- využívá se pro tvorbu meziliniových hybridů a mezidruhové křížení

Kombinovaná plemena

Kachna Orpingtonská

Anglické plemeno-> vznik v 19. stol

Střední těl. rámec

Výrazně osvalený trup

Žlutohnědá barva

Rychlí růst

Maso má kratší vlákno a velmi dobrou chuť

Kajuga

Barva- černá s bronzovým nádechem

Výborná kvalita masa

Zdrobnělá a okrasná plemena

Kachna chocholatá, kachna karolínská, kachna mandarínská

Hybridi kachny Pekingské

U nás se nešlechtí

ČR má hybridi- TTH- z Tábora

-RITO

Dovoz- SEDIN VITAL- Německo- středné až těžká verze

-STAR- Francie

Kachna Pižmová

Jen 1 plemeno

Létavá, znaky divokosti

Zachovaný pud sezení na vejcích a vodění mláďat

Není způsobem života vázaná na vodu

Pastevní zvíře- přímá velké množství zeleného krmení

9 barevných variant

Oválný a široký trup, ploché břicho

Kožovité útvary na obličejí

Výborně osvalená hrud'

Vyniká jakostí masa- chuť, vůně

Maso má nižší obsah tuku

Kačeři nemají kačírek

Hmotnost kačer 4.5-6kg kachna 3-3.5 kg

Snáší ve 2 cyklech- 200ks vajec/rok 80g

Nenáročná, odolná

Nižší růstová intenzita

Výborně zužitkovává krmiva s vyšším obsahem vlákniny

Hybridi- nešlechtí

-Francie-> BARBARIE- rozmnožuje se

-Označení husokachen

Mulard

Mezidruhový kříženec

Matka- KPe

Otec- kačer KPi

Neplodný, na výkrm

Vhodný na velká játra

Líhnutí kachen

KPe se líhne 28 dnů

KPi se líhne 35dnů

Typy- přirozené a umělé

Přirozené

KPe- obtížné- kachna nerada nasedá na vejce, spatně sedí

KPi- v drobnochovu

-13-15 vajec/ pod 1 kachnu

-vysedí 2x- 3x

-výborná matka

-kachňata- otužilá, životaschopná, hodně žravá

Umělé líhnutí

V umělé líhni

Násadové vejce- 70-90 g

-od zdravých rodičů

-stejně jako ostatní

Vejce se omývají

Označí se a desinfikují

Předlíheň- vejce se obrací

-parametry stejné

-od 7 dnů se vejce ochlazují

Dolíheň- vejce se neobrací

-4-5 dnů před vylíhnutím

-prosvěcování

-vyndávají se oschlá, vyřazují se- neopařená, exteriérové vady

Vylíhlí kachně má okolo 55g

Násadové vejce- KPe- čtvrtinový způsob nasazování

-KPi- pětinový způsob nasazování

Sexaca kachňat- japonská kloakální metoda

-kačer v kloace pohlavní orgán- světlý výrostek

Odchov kachňat

Pohlavní dospělost 26-28týdnů (182-196dnů)

Přirozený nebo umělý

Přirozený- KPi

Umělý- v halách na podestýlkách

-pevný a vodní výběh

-přípravna odchovny- stejné jako dřívě

-podmínky prostředí v odchovně- kachny nemají velké nároky

-důležité je sucho

-teplota KPe 28-30->18-20C<- 3 týdny věku

KPi 35->18-20C<- 28 týdnů věku

-vlhkost vzduchu 60-75%

-proudění vzduchu 0,2-0,3 m/s

-podestýlka- stejné požadavky jako dřív

-světlo 23 hod-> 14-16 hod

-výběh KPe- vodní a pevný

KPi- pevný

-hustota osazení 20ks/m² -> 5-7 ks/m²

Období odchovu

Teplé- KPe- do 3 týdnů 28-30C->18-20C

KPi- do 4 týdnů 35C-> 18-20C

Studené- KPe od 4 do 9 týdnů

KPi od 5 do 9 týdnů

-otužování a navykání na výběhy

Do pohlavní dospělosti- využíváme výběhy, výběr do chovného hejna

-příprava kachny na snášku

Výživa a krmení

Kachňata první 3 týdny rostou rychleji než kuřata a krůťata

Kachňata ukládají hodně podkožního tuku- izolační vrstva, snižuje tepelné ztráty ve vodě

KPi ukládá tuk méně

Krmiva nesmí obsahovat plísně a mykotoxiny

Směsi- tepelné období- VKCH 1- granule nebo drť

-studené období- VKCH 2- ad libitum

-9-12 týdne se ředí zrninami

1 měsíc před ukončením odchovu KCH1

Voda- kohoutkové napáječky

Ošetřování

Kontrola ZD

Odstraňování úhynu

Hygiena výběhu

Čistota peří

KPi- zastříhávání drápků, zkracování letek, kauterizace zobáku ve 3 týdnech věku- hlavně u kačerů- vůči sobě agresivní, kachny se odmítají pářit

Odchov na rybníce- KPe

Od 4 týdně věku

Pozitivně- růst a vývin

-kvalita násadových vajec

Kaprokachní hospodářství- kachny žerou vodní rostliny, kálí do vody-> podporují rozvoj přirozené rybí potravy

-ryby žerou kachní trus-> využívají nestrávené zbytky a nestrávené živiny, ryby mají vyšší přírůstky o 20-30%

Rodičovské hejno kachen

Produkce kvalitních násadových vajec

Snáška

KPe- 35 týdnů 150-200ks vajec

-oplozenost 90-92 %

-líhivost 85%

-únor až červenec -> tržní důvody

-na podzim-> zvyknutí

KPi- 2 cyklová snáška 2x po 5 měsících

-200 ks vajec 2x 100 ks vajec

-oplozenost 90%

-líhivost- 82%

Vlivy- vnitřní- plemeno, zdraví, hybridní kombinace, 2-3 roky snáška

-vnější- výživa a krmení, ošetřování, ustájení- v halách na podestýlce s kombinací s rošty+ výběh, hala suchá

Podmínky prostředí- teplota 12-20C, přirozené světlo 16-17 hod, hustota osazení 3 ks/m²

Technologie chovu rodičovského hejna

Přirozená plemenitba

KPe 1 kačer: 4-6 kachen kačer pohlavně aktivní až 25x denně

KPi 1 kačer: 5 kacehn kačer pohlavně aktivní až 20x denně

Inseminace

Snáškové hnízdo KPe 4, KPi 7

Výživa a krmení rodičovského hejna

1 měsíc před snáškou KCH1

Snáška KCH2

Sežere 290-300g denně

mimo snášku- dostupná statková krmiva, obiloviny, brambory, zelená píče, nesmí ztloustnout

ošetřování

stejně jako dříve

výkrm kachen

vykrmují se hybridní kombinace

KPe ukládá více tuku

KPi tmavší a chutnější maso

Rychlí počáteční růst

Jatečná výtěžnost- větší KPi 74-77%

KPe 70%

Výkrmna

Stejně

KPe- hluboká podestýlka + rošty

-výběh- správná péče

-28-30C-> 18-20C

-23 hod světla-> 14-16 hod

-hustota osazení 20 ks/m²->5-7 ks/m²

KPi- výkrm pouze v halách, oddělený výkrm pohlaví

-35C->18-20C 4 týdny věku

-23 hod světla-> 12-14 hod

Období výkrmu

Teplé období- KPe do 3 týdnů

KPi do 4 týdnů

Studené období- navazuje na teplé

-kachňata intenzivně rostou

-končí porážkou

-KPe- navykání na výběh

Typy výkrmu

KPe- 47-49 dnů (7 týdnů)

-váha 2.5-3.5 kg

-konverze 3.2kg/kg

-úhyn 2%

-výkrm na rybníce- od května do října, kachna navykat na vodu, 1000ks/ha vodní plochy

-váha 3.2 kg, trvá 47-49 dnů, konverze 2.8kg/kg

KPi- rozdílná růstová schopnost

-dříve jatečně zralá je kachna

-kachna- 63 dnů (9 týdnů)

-váha 2.5-2.6 kg

-konverze 2.75 kg/kg

Kačer- 84 dnů (12 týdnů)

-váha 4.5 kg

-konverze 2.9-3 kg/kg

Mulard- oddělený výkrm pohlaví

-kachna- do 10 týdnů, 3.7 kg

-kačer- do 13 týdnů, 4.1 kg

Výživa a krmení kachen ve výkrmu

KKS

VKCH1-během teplého období, granule, granulovaná drť, adlibitně

VKCH2- studené období, adlibitně

Ošetřování výkrmu kachen

ZD

Úhyn

Hygiena

Kvalita výživy

Vnitřní paraziti

KPi- ostříhání dráp ků, u kačera kauterizace zobáku ve 3 týdnech